

slet ikke ved, hvilke Regler der stilles op for: Den højttæredede Minister gaar ud fra, at det en Gang i Tiden skulde blive Stats-ejendom, naar Laanet er afdraget — ganske vist siges der: eventuelt — og naar det er Mening, maa man tage saa meget mere Hensyn til, at Forholdene ere nogenlunde rimelige. Jeg skal nævne et Eksempel paa, at det, om det er privat Vej, spiller en vis Rolle — dette siger jeg ikke for i nogensomhelst Henseende at bebrejde vedkommende Mand hans Fremgangsmaade. Der er for nogen Tid siden udgaaet en Bekendtgørelse om, at paa en af de Veje, denne Mand ejer, maa Vogne kun færdes paa den ene Halvdel, medens den anden er fuldstændig undtagen fra al Vognfærdsel. Hvor megen Indflydelse det kan have paa Trafikken, skal jeg ikke komme ind paa, men jeg nævner det kun for at vise, at det ikke er ganske ligegyldigt, om man tager dette i Betragtning eller ej.

Nu vil man sige, at det er vanskeligt at skaffe en rimelig Plads, og at man derfor maa tage, hvad man kan faa. Det kan være, det ikke er saa let. Men jeg tror dog, der er andre og bedre Udveje. Jeg for mit personlige Vedkommende er endnu ikke overbevist om, at vi behøve at forlade den gamle Bygning, men selv om det er nødvendigt, er der ikke Tvivl om, at der kan faas andre Pladser. Der er en Plads, som alle, der kende dertil, vide har været omtalt, en smuk, fri og naturlig Plads ved den saakaldte Lille Nyvej, som kun ligger 400 Alen fra Jernbanestationen og med udmærket Vejforbindelse. I det hele vil den kunne afgive en meget tiltalende Byggeplads. Jeg mener, at dette Hensyn med Beliggenheden og Afstanden spiller en Rolle. For Landboernes Vedkommende stiller man jo netop Fordringen om hurtig at kunne gøre sine Ting færdige. Jernbanerne fører jo nu Folk hurtig til og fra. I gamle Dage kunde man vente med at spænde for, til man var færdig. Nu gaar det ikke saaledes, nu maa man tit regne med Kvarterer i Stedet for Timer. Saa er det naturligt, at man heller ikke ynder at faa disse Steder fjernede saa meget fra de naturlige Midtpunkter. Men jeg siger, at fra et Bystandpunkt vil jo

enhver ogsaa let kunne forstaa, at en By aldrig er interesseret i, at de passerende, som komme til den, skulde have deres Ærinder besørgede saaledes, at de skulde gaa en Fjerdingvej ad Gangen for at besørge et Ærende, thi det fører til, at man ikke kan overtage saa meget, og at man tidt maa opsætte eller jaskke Forbindelser af, som man for øvigt har i Byen, hvilket er saa unaturligt, som noget kan være. Vi vide godt, at saa gaar det saaledes, at man siger: Egentlig skulde vi have det alt sammen besørget, men Gud ved, om vi kunne naa mere, naar vi have været der, saa kunne vi vist ikke mere end lige komme tilbage til Toget igen. Hele det Forhold er ikke alene kedeligt for Landboerne, men ogsaa for Byen. Dertil kommer en anden Sag, og det er, at enhver By har noget af, hvad man vil kalde honnet Ambition, og ogsaa er berettiget til at have en Del af det, hvilket gør, at den nødvendig vil have, at alt, hvad der giver Byen nogenlunde Anseelse, Betydning og Vægt, fra Tid til anden skal lægges ud omkring paa nogle Marker, hvor de hverken kunne ses eller øve nogen Indflydelse paa hele det øvrige Samkvem. Tværtimod er det en meget naturlig Interesse, at Byerne gerne ville holde deres Forretningskvarterer og deres Hovedcentre saa anselige som muligt og beholde nogle af de mere monumentale Bygninger, som gøre et godt Indtryk, saa nær som muligt ved de store Færdselsaarer inde i Byen. Jeg mener, det er et saa berettiget Krav, at man ikke maa se bort fra det og sige, at disse Bygninger kunne lige saa godt ligge ude i Tørvemoser som i pæne Gader. Det har i Virkeligheden ikke det samme at sige.

Jeg skal udtrykkelig fremhæve, at den vedkommende Amtmand har — det er maaske ikke aldeles officielt bekendt, men alle Mennesker vide det alligevel — genvundne Gange andraget Holbæk Byraad om et Tilskud til dette Foretagende, Ganske vist er det vistnok hver Gang forhandlet for lukkede Døre — det har nemlig genvundet sig flere Gange i forskellig Form — men alle i Byen vide nok, hvordan det er gaaet, nemlig at det bestandig er blevet nægtet. Man har i Almindelighed ment,